

11 Дәріс Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің құқықтық аспектілері

Дозалардың шегі радиологиялық қорғау жөніндегі халықаралық комиссиямен (РҚХК-ICRP) реттеледі.

Радиацияның тірі организмдерге биологиялық әсері туралы идеялар (білім) тереңдеген сайын халықаралық нормалар негізінен оларды төмендету бағытында өзгерістерге ұшырайды.

Қазақстанда РҚХК-ICRP ұсынымдарын ескере отырып, радиациялық қауіпсіздік-2009 (НРБ-2009) нормалары бар.

Бұл нормативтік құжаттарда адам мен оның ағзалары үшін дозалардың барлық шектері кәсіби қызметті ескере отырып қарастырылады:

- детерминистік әсерлер;
- стохастикалық;

Радиациялық қауіпсіздік нормалары

Әдетте, кез-келген доза жылына 1 мЗв фоннан жоғары, қатерлі ісік пен тұқым қуалайтын өзгерістер қаупін арттырады деп саналады.

Стохастикалық әсерлер үшін қабылданған шектеулер қолайлы деп саналатын деңгейде белгіленеді.

Адамның сәулелену көздері табиғи және өнеркәсіптік

Реттелмейтін: табиғи: фондық сәулелену, ғарыштық сәулелер және жердің радиоактивтілігі,

Реттелетін: табиғи шығу тегі техногендік күшейтілген көздермен сәулелену (ауадағы радон, құрылыс материалдары); технологияның қалыпты жұмысындағы сәулелену, апаттар кезіндегі сәулелену